

ВНУТРІШНЬООСОБИСТІСНИЙ КОНФЛІКТ ЯК ПРОБЛЕМА ВИБОРУ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ

Вибір професії для молоді і сучасної людини – велика проблема, адже це перший і важливий етап самовизначення. В профорієнтаційній роботі звертають увагу на здібності, спрямованість, темперамент та інші чинники, проте нехтують діагностуванням внутрішнього конфлікту.

Під час наукового пошуку не було знайдено робіт, присвячених даній тематиці, але проблему внутрішньоособистісного конфлікту розглядали багато корифеїв психологічної науки, а саме: С.Л.Рубінштейн, Б.Г. Ананьєв, Л.С.Виготський, Л.І. Божович, В.В. Столін, А.Р.Лурія та багато інших.

Внутрішньоособистісний конфлікт зазвичай визначають як зіткнення приблизно рівних, але протилежно спрямованих інтересів, прагнень, мотивів і потреб, більшість з яких не усвідомлюються особистістю.

Коли індивід намагається визначитися в майбутній професії, він співвідносить свої потреби, прагнення, мрії з власними можливостями: підготовленістю, здібностями, станом здоров'я. Власні можливості, як правило, узгоджують з потребами ринку, вимогами навчального закладу, спеціальності, професії.

Беручи до уваги ще й економічний, соціальний стан та думку рідних, стає зрозумілим, що співвідношення всіх цих позицій є майже нездійсненним, і професійне самовизначення особистості призводить до конфлікту.

Можна виділити низку психологічних проблем, що викликають внутрішньоособистісний конфлікт професійного самовизначення, а саме: неузгодженість ідеального та реального образів професії, незгідність професійної кваліфікації з матеріальним і моральним станом, примусовий вибір професії, суперечності між усвідомлюваними й неусвідомлюваними складовими свідомості. Не менш складна проблема – тиск суспільства, конфлікт самооцінки та адаптації.

Затягування конфлікту загрожує перерости в кризу, яка, в свою чергу, може закінчитися провалом надій та мрії. Тому проблему внутрішнього конфлікту потрібно вирішувати, а не ігнорувати.

Б.С.Волков та Н.Д. Волкова пропонують наступні способи вирішення внутрішньоособистісних конфліктів:

- 1) адекватно оцінити ситуацію, в якій опинився суб'єкт,
- 2) емоційний вантаж переходить в ресурс вирішення проблем,

3) за допомогою цього ресурсу точно описати ситуацію, яка склалася, створити алгоритм рішення.

Автори також наголошують, що єдиного способу вирішення конфліктів немає, і залишаються необхідні константи: ставлення до проблем, рефлексія, управління емоціями, сила волі.

На думку Н.І.Пов'якель, за умови усвідомлення і розв'язання, внутрішньоособистісні конфлікти сприяють успішному професійному самовизначенню.

Отже, процес самовизначення є дуже складним і важливим етапом в житті особистості. Щоб полегшити процес вибору професії, зменшити ймовірність розчарування і наступних деструкцій особистості, потрібно звернути увагу на наявність внутрішньоособистісного конфлікту і механізму його вирішення.

Список літератури

1. Конфліктологія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Б.С.Волков, Н.Д. Волкова. – М.: Академічний проект, 2007.
2. Анцупов А.Я, Баклановська С.В. Конфліктологія у схемах і коментарях. – СПб.: Питер, 2005.
3. Анцупов А.Я., Шипілов А.І. Конфліктологія.- М.: ЮНИТИ, 1999

*Науковий керівник: Литвинчук Н.Б.,
старший викладач*